

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANLIĞI **(Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğü)**

YATIRIM DESTEK PROGRAMLARI

- Yatırımlarda Devlet Yardımları*
- Proje Bazlı Teşvik Sistemi*
- Cazibe Merkezleri Programı*

Dr. Mehmet Yurdal ŞAHİN
Genel Müdür v.

Haziran 2019

1. Yatırım Teşvik Sistemi (2012/3305)

- Amaç ve Mevzuat**
- Teşvik Uygulamaları,**
- İstatistikler,**
- Son Dönemde Yapılan Önemli Değişiklikler,**

2. Proje Bazlı Destek Sistemi

3. Cazibe Merkezleri Programı

4. Denizcilik Sektörüne Sağlanan Destekler

YATIRIM TEŞVİK SİSTEMİ

- Tüm ülkelerde değişik amaçlarla uygulanan ve temelde ülkedeki ekonomik ve sosyal sorunların giderilmesini hedef alan devlet yardımları, kamunun piyasa mekanizmasına müdahale araçlarının en önemlilerinden biridir.
- Uygulama amacı, kullanılan enstrümanlar ve yöntem bakımından gelişmelere göre hızla adapte edilebilen dinamik bir müdahale aracı olması, devlet yardımlarını ekonomik ve sosyal sorunların çözümünde önemli bir konuma getirmiştir

- Ülkemizde, 1913 yılından beri sistemli bir şekilde uygulanan teşvik tedbirleri, ekonomik gelişmelere paralel olarak büyük değişikliklere uğramıştır. Bu dönem içinde ekonomik, sosyal ve siyasi yönde yaşanan değişimlerin kamu politikalarını büyük ölçüde etkilemesi sonucunda, teşvik uygulamaları hem içerik hem de şekil olarak büyük değişime uğramıştır.

Yatırım Teşvik Mevzuatı

➤ Yatırımlar, Bakanlar Kurulu Kararı ve bu Karar'ın uygulanmasına ilişkin tebliğ hükümleri çerçevesinde desteklenmektedir.

▪ **2012/3305 sayılı “Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Karar”** (19.06.2012 tarihli Resmi Gazete)

▪ **2012/1 Sayılı Uygulama Tebliği** (20.06.2012 tarihli Resmi Gazete)

➤ Söz konusu mevzuatta, bugüne kadar **24 adet Karar ve 11 adet Tebliğ** değişikliği gerçekleştirilmiş olup, bu değişiklikler ile yatırımcı lehine yeni uygulamalar başlatılmıştır.

▪ <https://tuys.sanayi.gov.tr>

YATIRIM TEŞVİK SİSTEMİ

BÖLGESEL TEŞVİK

İller arasındaki gelişmişlik farkını azaltmayı ve illerin üretim ve ihracat potansiyellerini artırmayı hedefler.

ÖNCELİKLİ YATIRIM KONULARI

Belirli yatırım konularının 5. Bölge destekleri ile desteklenmesi hedeflenmektedir.

STRATEJİK YATIRIMLAR

Cari açığın azaltılmasına katkı sağlayacak katma değeri yüksek yatırımlar desteklenmektedir.

BÜYÜK ÖLÇEKLİ YATIRIMLAR

Teknoloji ve Ar- Ge kapasitesini artıracak, rekabet üstünlüğü sağlayacak yatırımlar desteklenmektedir.

GENEL TEŞVİK

Teşvik edilmeyecek yatırım konuları dışında kalan tüm yatırımları kapsamaktadır.

KDV İstisnası

- Yatırım Teşvik Belgesi kapsamında yurt içinden ve yurt dışından temin edilecek yatırım malı makine ve teçhizat için katma değer vergisinin ödenmemesi şeklinde uygulanır.

Gümrük Vergisi Muafiyeti

- Yatırım Teşvik Belgesi kapsamında yurt dışından temin edilecek yatırım malı makine ve teçhizat için gümrük vergisinin ödenmemesi şeklinde uygulanır.

Vergi İndirimi

- Gelir veya kurumlar vergisinin, yatırım için öngörülen katkı tutarına ulaşıncaya kadar indirimli olarak uygulanmasıdır.

Faiz Desteği

- Teşvik belgesinde kayıtlı sabit yatırım tutarının %70'ine kadar kullanılan yatırım kredisine ilişkin ödenecek faizin veya kâr payının belli bir kısmının karşılanmasıdır.

Yatırım Yeri Tahsisi

- Yatırım Teşvik Belgesi düzenlenmiş yatırımlar için Hazine ve Maliye Bakanlığınca belirlenen usul ve esaslar çerçevesinde yatırım yeri tahsis edilebilir.

Sigorta Primi İşveren Hissesi Desteği

- Yatırım Teşvik Belgesi kapsamı yatırımla sağlanan ilave istihdam için ödenmesi gereken sigorta primi işveren hissesinin asgari ücrete tekabül eden kısmının Bakanlıkça karşılanmasıdır.

Sigorta Primi Desteği (Sadece 6. Bölge)

- Yatırım Teşvik Belgesi kapsamı yatırımla sağlanan ilave istihdam için ödenmesi gereken sigorta primi işçi hissesinin asgari ücrete tekabül eden kısmının Bakanlıkça karşılanmasıdır.

Gelir Vergisi Stopajı Desteği (Sadece 6. Bölge)

- Yatırım Teşvik Belgesi kapsamı yatırımla sağlanan ilave istihdam için ödenmesi gereken gelir vergisi stopajının asgari ücrete tekabül eden kısmının terkin edilmesidir.

KDV İadesi

- Sabit yatırım tutarı 500 milyon Türk Lirasının üzerindeki yatırımlar kapsamında gerçekleştirilen bina-inşaat harcamaları için tahsil edilen KDV'nin iade edilmesidir.
- İmalat Sanayi yatırımlarının 2017-2019 yıllarındaki bina-inşaat harcamaları için de uygulanır.

YATIRIM TEŞVİK SİSTEMİ

**BÖLGESEL
TEŞVİK
UYGULAMALARI**

ÖNCELİKLİ
YATIRIMLAR

STRATEJİK
YATIRIMLAR

BÜYÜK ÖLÇEKLİ
YATIRIMLAR

GENEL TEŞVİK
UYGULAMALARI

BÖLGESEL TEŞVİK UYGULAMALARINDA SAĞLANAN DESTEK UNSURLARI

Destek Unsurları			BÖLGELER					
			I	II	III	IV	V	VI
KDV İstisnası			✓	✓	✓	✓	✓	✓
Gümrük Vergisi Muafiyeti			✓	✓	✓	✓	✓	✓
Vergi İndirimi	Yatırıma Katkı Oranı* (%)	OSB ve EB Dışı	15	20	25	30	40	50
		OSB ve EB İçi	20	25	30	40	50	55
Sigorta Primi İşveren Hissesi Desteği		OSB ve EB Dışı	2 yıl	3 yıl	5 yıl	6 yıl	7 yıl	10 yıl
		OSB ve EB İçi	3 yıl	5 yıl	6 yıl	7 yıl	10 yıl	12 yıl
Yatırım Yeri Tahsisi			✓	✓	✓	✓	✓	✓
Faiz Desteği	İç Kredi	Döviz / Döviz Endeksli Kredi	-	-	3 Puan	4 Puan	5 Puan	7 Puan
	1 Puan				1 Puan	2 Puan	2 Puan	
Sigorta Primi İşçi Hissesi Desteği			-	-	-	-	-	10 yıl
Gelir Vergisi Stopajı Desteği			-	-	-	-	-	10 yıl

EB: İmalat sanayine yönelik olarak Endüstri Bölgesinde gerçekleştirilen yatırımlar.

*İmalat sanayiine yönelik (US-97 Kodu:15-37) düzenlenen yatırım teşvik belgeleri kapsamında, 1/1/2017 ile 31/12/2019 tarihleri arasında gerçekleştirilecek yatırım harcamaları için yatırıma katkı oranı her bir bölgede geçerli olan yatırıma katkı oranına 15 puan ilave edilmek suretiyle, vergi indirimi oranı tüm bölgelerde %100 oranında ve yatırıma katkı tutarının yatırım döneminde kullanılabilecek oranı %100 olarak uygulanır.

MALATYA İLİ İÇİN BÖLGESEL DESTEKLERDEN FAYDALANABİLECEK SEKTÖRLER VE ASGARI YATIRIM TUTARLARI VEYA KAPASİTELERİ

Bölgesel Teşviklerden Yararlanacak Sektörler	Asgari Kapasite veya Yatırım Tutarı
Entegre damızlık hayvancılık yatırımları dahil olmak üzere entegre hayvancılık yatırımları (dipnot 5'te belirtilen asgari kapasite şartlarına uymayan yatırımlar hariç)	500 Bin TL
Su ürünleri yetiştiriciliği (balık yavrusu ve yumurtası üretimi dahil)	500 Bin TL
Gıda ürünleri ve içecek imalatı (dip not 6'da belirtilen yatırım konuları hariç)	1 Milyon TL
Tekstil ürünleri imalatı (dip not 8'de belirtilen şartları sağlamayan iplik ve dokuma yatırımları hariç)	Tekstilin aprelenmesi konusunda komple yeni yatırım için 10 Milyon TL, tevsi yatırım için 5 Milyon TL ve diğer yatırım cinsleri için 1 Milyon TL
Giyim eşyası imalatı	Apreleme yatırımları haricindeki diğer yatırım konularında 1 milyon TL
Bavul, el çantası, saraciye, ayakkabı vb imalatı	1 milyon TL'nin üzerindeki tevsi ve modernizasyon yatırımları
Ağaç ve mantar ürünleri imalatı (mobilya hariç), hasır ve buna benzer örülerek yapılan maddelerin imalatı	500 Bin TL
Kağıt ve kağıt ürünleri imalatı	1 Milyon TL
Kimyasal madde ve ürünlerin imalatı	10 Milyon TL
İlaç/eczacılıkta ve tıpta kullanılan kimyasal ve bitkisel kaynaklı ürünlerin imalatı	500 Bin TL
Metalik olmayan mineral ürünlerin imalatı (çok katlı yalıtım camları, kiremit, briket, tuğla, çimento, hazır beton ve harç hariç)	500 Bin TL
Metalik olmayan mineral ürünlerin imalatı; inşaat amaçlı beton ürünleri imalatı, kireç, alçı	1 Milyon TL
Demir-çelik dışındaki ana metal sanayi, metal döküm sanayi	1 Milyon TL
Metal eşya	1 Milyon TL
Makine ve teçhizat imalatı	500 Bin TL
Büro, muhasebe ve bilgi işlem makineleri imalatı	500 Bin TL
Elektrikli makine ve cihazları imalatı	1 Milyon TL
Radio, televizyon, haberleşme teçhizatı ve cihazları imalatı	500 Bin TL
Tıbbi aletler hassas ve optik aletler imalatı	500 Bin TL
Mobilya imalatı (sadece plastikten imal edilenler hariç), müzik aletleri imalatı, spor malzemeleri imalatı, oyun ve oyuncak imalatı, kalem imalatı ile çocuk arabaları ve pusetler ile bunların aksam ve parçaları imalatı	1 Milyon TL
Oteller	3 yıldız ve üzeri
Öğrenci yurtları	100 öğrenci
Soğuk hava deposu hizmetleri	500 metrekare
Lisanslı depoculuk	500 Bin TL
Eğitim hizmetleri (okul öncesi eğitim hizmetleri dahil, yetişkinlerin eğitilmesi ve diğer eğitim faaliyetleri hariç)	500 Bin TL
Hastane yatırımı, huzurevi	Hastane: 500 Bin TL
	Huzurevi: 100 kişi
Akıllı çok fonksiyonlu teknik tekstil	500 Bin TL
Atık geri kazanım veya bertaraf tesisleri	500 Bin TL
Seracılık	10 dekar

ASGARİ ÜCRET VE YASAL KESİNTİLER (01.01.2019-31.12.2019 Dönemi)

	Normal Uygulama	İndirilecek Tutar
Brüt Ücret	2.558,40 TL	-
Sigorta Primi İşçi Payı	358,18 TL	358,18 TL
İşsizlik Sigortası Primi İşçi Payı	25,58 TL	-
Gelir Vergisi Stopajı (A.G.İ. dahil)	326,20 TL	326,20 TL
Damga Vergisi	19,42 TL	-
Kesintiler Toplamı	537,50 TL	-
Net Ücret	2.020,90 TL	-

ASGARİ ÜCRET VE YASAL KESİNTİLER (01.01.2019-31.12.2019 Dönemi)

Sigorta Primi İşveren Payı (% 20.5)	524,47 TL	524,47 TL
İşsizlik Sigortası Primi İşveren Payı (% 2)	51,17TL	
İŞVEREN YÜKÜ	3.134,04 TL	1.208,85 TL

YATIRIM TEŞVİK SİSTEMİ

BÖLGESEL
TEŞVİK
UYGULAMALARI

ÖNCELİKLİ
YATIRIMLAR

STRATEJİK
YATIRIMLAR

BÜYÜK ÖLÇEKLİ
YATIRIMLAR

GENEL TEŞVİK
UYGULAMALARI

- ☐ Denizyolu veya havayolu ile yük ve/veya yolcu taşımacılığına yönelik yatırımlar,
- ☐ Özel sektör tarafından yapılacak şehirlerarası yük ve/veya yolcu taşımacılığına yönelik demiryolu yatırımları ile şehir içi yük taşımacılığına yönelik demiryolu yatırımları,
- ☐ Test merkezleri, rüzgar tüneli ve bu mahiyetteki yatırımlar (otomotiv, uzay veya savunma sanayine yönelik olanlar),
- ☐ Kültür ve Turizm Koruma ve Gelişim Bölgelerinde veya termal turizm konusunda bölgesel desteklerden yararlanabilecek nitelikteki turizm konaklama yatırımları,
- ☐ Asgari ellibin metrekare kapalı alana sahip uluslararası fuar yatırımları (konaklama ve alışveriş merkezi üniteleri hariç),
- ☐ Savunma Sanayii Başkanlığından alınacak proje onayına istinaden gerçekleştirilecek savunma alanındaki yatırımlar,
- ☐ Maden istihraç yatırımları ve/veya maden işleme yatırımları (4/6/1985 tarihli ve 3213 sayılı Maden Kanununda tanımlanan I. grup madenler ve mıcır yatırımları ile İstanbul ilinde gerçekleştirilecek istihraç ve/veya işleme yatırımları hariç),
- ☐ Özel sektör tarafından gerçekleştirilecek olan, kreş ve gündüz bakım evleri, okul öncesi eğitim, ilkokul, ortaokul ve lise eğitim yatırımları ile asgari 20 milyon TL tutarındaki hava araçlarının kullanım, tamir ve bakımına yönelik eğitim yatırımları,
- ☐ Bakanlık, TÜBİTAK ve KOSGEB tarafından desteklenen AR-GE projeleri neticesinde geliştirilen ürünlerin veya parçaların üretimine yönelik yatırımlar,
- ☐ Motorlu kara taşıtları ana sanayinde gerçekleştirilecek asgari 300 milyon TL tutarındaki yatırımlar ve asgari 75 milyon TL tutarındaki motor yatırımları ile asgari 20 milyon TL tutarındaki motor aksamları, aktarma organları/ aksamları ve otomotiv elektroniğine yönelik yatırımlar,

- ☐ Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı tarafından düzenlenen geçerli bir maden işletme ruhsatı ve izni kapsamında 3213 sayılı Maden Kanununun 2 nci maddesinin 4-b grubunda yer alan madenlerin girdi olarak kullanıldığı elektrik üretimi yatırımları,
- ☐ EK-4'te yer alan "Teşvik Edilmeyecek Yatırımlar" hariç olmak üzere, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının vereceği proje onayına istinaden, yıllık asgari 500 ton eşdeğer petrol (TEP) enerji tüketimi olan mevcut imalat sanayi tesislerinde gerçekleştirilecek, mevcut durumuna göre en az yüzde yirmi oranında enerji tasarrufu sağlayacak şekilde tasarlanan ve sağlanacak enerji tasarrufu ile yatırımın geri dönüş süresi 5 yıl ve daha az olan enerji verimliliği projesine yönelik yatırımlar,
- ☐ Atık ısı kaynaklı olarak, bir tesisteki atık ısıdan geri kazanım yolu ile elektrik üretimine yönelik yatırımlar (doğal gaza dayalı üretim tesisleri hariç),
- ☐ Asgari 50 milyon TL tutarındaki, sıvılaştırılmış doğal gaz (LNG) yatırımları ve yer altı doğal gaz depolama yatırımları,
- ☐ Karbon elyaf üretimine veya karbon elyaf üretimi ile birlikte olmak kaydıyla karbon elyaftan mamul kompozit malzeme üretimine yönelik yatırımlar,
- ☐ Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Teşkilatı (OECD) teknoloji yoğunluk tanımına göre yüksek teknolojili sanayi sınıfında yer alan ürünlerin üretimine yönelik yatırımlar (US-97 Kodu: 2423, 30, 32, 33 ve 353).
- ☐ Maden Kanununa istinaden düzenlenmiş geçerli Arama Ruhsatı veya Sertifikasına sahip yatırımcıların ruhsatlı sahalarında yapacağı maden arama yatırımları,
- ☐ Yenilenebilir enerji üretimine yönelik türbin ve jeneratör imalatı ile rüzgar enerjisi üretiminde kullanılan kanat imalatı yatırımları,

- ☐ Direk soğutmalı slab döküm ve sıcak haddeleme yöntemi ile alüminyum yassı mamul üretimine yönelik entegre yatırımlar,
- ☐ Lisanslı depoculuk yatırımları,
- ☐ Nükleer enerji santrali yatırımları,
- ☐ Araştırma ve referans laboratuvarı, tüketici güvenliği ve enfeksiyon hastalıkları referans laboratuvarı, ilaç ve tıbbi cihaz analiz ve kontrol laboratuvarı ile deney hayvanları üretim test ve araştırma merkezi birimlerinin yer aldığı laboratuvar kompleksi yatırımları,
- ☐ Asgari 5 milyon TL tutarındaki 25 dekar ve üzeri yurtiçinde üretilen sera teknolojilerini de ihtiva eden otomasyona dayalı (bilgisayar kontrollü iklimlendirme, sulama, gübreleme ve ilaçlama sistemi ihtiva eden) sera yatırımları,
- ☐ Asgari 5.000 büyükbaş kapasiteli süt yönlü entegre hayvancılık yatırımları ile komple yeni veya tevsi niteliğindeki asgari 10.000 büyükbaş kapasiteli et yönlü entegre hayvancılık yatırımları,
- ☐ Asgari 5 milyon TL tutarındaki atık geri kazanım yatırımları ve/veya asgari 5 milyon TL tutarındaki bertaraf tesisi yatırımları,
- ☐ Asgari 5 milyon TL tutarındaki 100 kişi ve üzeri kapasiteli yaşlı ve/veya engelli bakım merkezleri ve esenlik tesisi (wellness) yatırımları,
- ☐ EK-6'da yer alan yatırım konularında gerçekleştirilecek asgari 500 milyon TL tutarındaki yatırımlar.

ÖNCELİKLİ YATIRIMLAR - TABLO

Destek Unsurları		Destek Oran ve Süreleri*
KDV İstisnası		✓
Gümrük Vergisi Muafiyeti		✓
Vergi İndirimi	Yatırıma Katkı Oranı (%)	40**
	Vergi İndirim (%)	80**
Sigorta Primi İşveren Hissesi Desteği		7 yıl
Yatırım Yeri Tahsisi		✓
Faiz Desteği	İç Kredi	5 Puan
	Döviz / Döviz Endeksli Kredi	2 Puan

*1-5. Bölgelerde yapılacak yatırımlar için 5. Bölge desteği

6. Bölgede yapılacak yatırımlar için 6. Bölge desteği

**İmalat sanayiine yönelik (US-97 Kodu:15-37) düzenlenen yatırım teşvik belgeleri kapsamında, 1/1/2017 ile 31/12/2019 tarihleri arasında gerçekleştirilecek yatırım harcamaları için yatırıma katkı oranı geçerli olan yatırıma katkı oranına 15 puan ilave edilmek suretiyle, vergi indirimi oranı %100 oranında ve yatırıma katkı tutarının yatırım döneminde kullanılabilecek oranı %100 olarak uygulanır.

YATIRIM TEŞVİK SİSTEMİ

BÖLGESEL
TEŞVİK
UYGULAMALARI

ÖNCELİKLİ
YATIRIMLAR

STRATEJİK
YATIRIMLAR

BÜYÜK ÖLÇEKLİ
YATIRIMLAR

GENEL TEŞVİK
UYGULAMALARI

DEĞERLENDİRME KRİTERLERİ

Asgari sabit yatırımın 50 milyon Türk Lirasının üzerinde olması

Yurtiçi toplam üretim kapasitesinin ithalattan az olması

Katma değerin asgari %40 olması

Son bir yıl içerisinde gerçekleşen toplam ithalat tutarının 50 milyon ABD dolarının üzerinde olması

Asgari sabit yatırım tutarı üç milyar Türk Lirasının üzerinde olan öncelikli yatırımlar stratejik yatırım kabul edilir.

STRATEJİK YATIRIMLAR İÇİN SAĞLANAN DESTEK UNSURLARI

Destek Unsurları		Destek Oran ve Süreleri*
KDV İstisnası		✓
Gümrük Vergisi Muafiyeti		✓
Vergi İndirimi	Yatırıma Katkı Oranı* (%)	50
Sigorta Primi İşveren Hissesi Desteği		7 yıl (6. Bölgede 10 Yıl)
Yatırım Yeri Tahsisi		✓
Faiz Desteği	İç Kredi	5 Puan
	Döviz / Dövizle Endeksli Kredi	2 Puan
Sigorta Primi İşçi Hissesi Desteği		10 yıl (Sadece 6. Bölgede Gerçekleştirilecek Yatırımlar İçin)
Gelir Vergisi Stopajı Desteği		10 yıl (Sadece 6. Bölgede Gerçekleştirilecek Yatırımlar İçin)
KDV İadesi		✓ (Sadece 500 Milyon TL ve üzeri yatırımlar için)

*İmalat sanayiine yönelik (US-97 Kodu:15-37) düzenlenen yatırım teşvik belgeleri kapsamında, 1/1/2017 ile 31/12/2019 tarihleri arasında gerçekleştirilecek yatırım harcamaları için yatırıma katkı oranı geçerli olan yatırıma katkı oranına **15 puan** ilave edilmek suretiyle, vergi indirimi oranı **% 100** oranında ve yatırıma katkı tutarının yatırım döneminde kullanılabilir oranın **% 100** olarak uygulanır.

** İmalat sanayiine yönelik düzenlenen yatırım teşvik belgeleri kapsamında, 1/1/2017 ile 31/12/2019 tarihleri arasında gerçekleştirilecek **bina-inşaat harcamaları** için Hazine ve Maliye Bakanlığınca **KDV iadesi** desteği uygulanmaktadır.

YATIRIM TEŞVİK SİSTEMİ

BÖLGESEL
TEŞVİK
UYGULAMALARI

ÖNCELİKLİ
YATIRIMLAR

STRATEJİK
YATIRIMLAR

BÜYÜK ÖLÇEKLİ
YATIRIMLAR

GENEL
TEŞVİKLER

BÜYÜK ÖLÇEKLİ YATIRIMLAR

Sıra No	Yatırım Konuları	Asgari Sabit Yatırım Tutarları (Milyon TL)
1	Rafine Edilmiş Petrol Ürünleri İmalatı	1000
2	Kimyasal Madde ve Ürünlerin İmalatı	200
3	Liman ve Liman Hizmetleri Yatırımları ile Havalimanı ve Havalimanı Yer Hizmetleri Yatırımları	200
4	Motorlu Kara Taşıtlarının İmalatı Yatırımları	200 50
4-a	Motorlu Kara Taşıtları Ana Sanayi Yatırımları	
4-b	Motorlu Kara Taşıtları Yan Sanayi Yatırımları	
5	Demiryolu ve Tramvay Lokomotifleri ve/veya Vagon İmalatı Yatırımları	50
6	Transit Boru Hattıyla Taşımacılık Hizmetleri Yatırımları	
7	Elektronik Sanayi Yatırımları	
8	Tıbbi Alet, Hassas ve Optik Aletler İmalatı Yatırımları	
9	İlaç Üretimi Yatırımları	
10	Hava ve Uzay Taşıtları ve/veya Parçaları İmalatı Yatırımları	
11	Makine (Elektrikli Makine ve Cihazlar Dahil) İmalatı Yatırımları	
12	Metal Üretimine Yönelik Yatırımlar: Maden Kanununda belirtilen IV/c grubu metalik madenlerin cevher ve/veya konsantresinden nihai metal üretimine yönelik yatırımlar (bu tesislere entegre madencilik yatırımları dahil)	

BÜYÜK ÖLÇEKLİ YATIRIMLAR İÇİN SAĞLANAN DESTEK UNSURLARI

Destek Unsurları			BÖLGELER					
			I	II	III	IV	V	VI
KDV İstisnası			✓	✓	✓	✓	✓	✓
Gümrük Vergisi Muafiyeti			✓	✓	✓	✓	✓	✓
Vergi İndirimi	Yatırıma Katkı Oranı* (%)	OSB ve EB Dışı	25	30	35	40	50	60
		OSB ve EB İçi	30	35	40	50	60	65
Sigorta Primi İşveren Hissesi Desteği		OSB ve EB Dışı	2 yıl	3 yıl	5yıl	6 yıl	7 yıl	10 yıl
		OSB ve EB İçi	3 yıl	5 yıl	6 yıl	7 yıl	10 yıl	12 yıl
Yatırım Yeri Tahsisi			✓	✓	✓	✓	✓	✓

EB: İmalat sanayiine yönelik olarak Endüstri Bölgesinde gerçekleştirilen yatırımlar.

*İmalat sanayiine yönelik (US-97 Kodu:15-37) düzenlenen yatırım teşvik belgeleri kapsamında, 1/1/2017 ile 31/12/2019 tarihleri arasında gerçekleştirilecek yatırım harcamaları için yatırıma katkı oranı her bir bölgede geçerli olan yatırıma katkı oranına 15 puan ilave edilmek suretiyle, vergi indirimi oranı tüm bölgelerde %100 oranında ve yatırıma katkı tutarının yatırım döneminde kullanılabilecek oranı %100 olarak uygulanır.

YATIRIM TEŞVİK SİSTEMİ

BÖLGESEL
TEŞVİK
UYGULAMALARI

ÖNCELİKLİ
YATIRIMLAR

STRATEJİK
YATIRIMLAR

BÜYÜK ÖLÇEKLİ
YATIRIMLAR

GENEL TEŞVİK
UYGULAMALARI

Bölge ayrımı yapılmaksızın;

- Teşvik edilmeyecek yatırım konuları ile diğer teşvik uygulamaları kapsamında yer almayan ve
- Belirlenen asgari sabit yatırım tutarı şartını sağlayan yatırımlardır.

DESTEKLER:

- KDV İstisnası
- Gümrük Vergisi Muafiyeti
- Gelir Vergisi Stopajı Desteği (6. Bölge)

YATIRIMLARI DESTEKLEYEN DİĞER KURUMLAR

- Hazine ve Maliye Bakanlığı
- Strateji ve Bütçe Başkanlığı
- Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı (Ar-Ge Teşv. GM. ve Kalkınma Ajansları GM)
- Ticaret Bakanlığı
- Tarım ve Orman Bakanlığı
- KOSGEB
- TÜBİTAK
- Ziraat Bankası

İSTATİSTİKLER

20.06.2012 - 30.04.2019 Tarihleri Arasında Düzenlenen Yatırım Teşvik Belgeleri

YIL	Belge Adedi	Sabit Yatırım (Milyon TL)	İstihdam	Tamamlanan Yatırımlar
2012	2.295	53.765	108.726	1.739
2013	4.487	94.709	190.450	3.012
2014	3.759	69.322	152.652	1.781
2015	4.411	100.919	143.967	1.653
2016	5.041	89.832	133.456	1.653
2017	7.393	182.973	228.480	1.338
2018	5.897	160.353	252.525	289
2019*	1.541	40.217	64.154	3
TOPLAM	34.824	792.091	1.274.410	11.468

*Nisan sonu itibarıyla

20.06.2012 - 30.04.2019 Tarihleri Arasında Gemi İnşa Konusunda Düzenlenen Yatırım Teşvik Belgeleri

YIL	Belge Adedi	Sabit Yatırım (Milyon TL)	İstihdam	Tamamlanan Yatırımlar
2012	31	640	2.365	30
2013	45	1.125	4.453	37
2014	48	919	3.867	44
2015	50	1.581	6.119	43
2016	49	1.616	5.334	37
2017	30	806	4.198	24
2018	59	9.535	9.827	9
2019*	17	1.814	3.183	0
TOPLAM	329	18.035	39.346	224

*Nisan sonu itibarıyla

20.06.2012 - 30.04.2019 Tarihleri Arasında Denizyolu ile Yük Taşımacılığı Konusunda Düzenlenen Yatırım Teşvik Belgeleri

YIL	Belge Adedi	Sabit Yatırım (Milyon TL)	İstihdam	Tamamlanan Yatırımlar
2012	2	36	40	1
2013	8	158	103	8
2014	6	286	117	4
2015	24	657	279	4
2016	2	3	8	0
2017	1	55	17	0
2018	5	216	54	0
2019*	1	30	10	0
TOPLAM	49	1.442	628	17

*Nisan sonu itibarıyla

20.06.2012 - 30.04.2019 Tarihleri Arasında Liman ve Liman Hizmetleri Konusunda Düzenlenen Yatırım Teşvik Belgeleri

YIL	Belge Adedi	Sabit Yatırım (Milyon TL)	İstihdam	Tamamlanan Yatırımlar
2012	7	1.547	1.019	4
2013	8	732	310	4
2014	10	2.771	1.068	6
2015	7	649	606	3
2016	7	1.066	305	2
2017	9	2.430	1.375	0
2018	13	2.738	920	0
2019*	4	521	120	0
TOPLAM	65	12.454	5.723	19

*Nisan sonu itibarıyla

**20.06.2012 - 30.04.2019 Tarihleri Arasında Düzenlenen Yatırım Teşvik Belgelerinin
Sermaye Türüne Göre Dağılımı**

SERMAYE TÜRÜ	Belge Adedi	Sabit Yatırım (Milyon TL)	İstihdam
YABANCI	1.868	247.308	121.390
YERLİ	32.956	544.783	1.153.020
TOPLAM	34.824	792.091	1.274.410

**20.06.2012 - 30.04.2019 Tarihleri Arasında Düzenlenen Yatırım Teşvik Belgelerinin
Sektörlere Göre Dağılımı**

SEKTÖRÜ	Belge Adedi	Sabit Yatırım (Milyon TL)	İstihdam
ENERJİ	6.178	242.038	28.448
HİZMETLER	8.658	203.253	504.558
İMALAT	17.690	308.730	682.864
MADENCİLİK	1.169	29.636	33.339
TARIM	1.129	8.434	25.201
TOPLAM	34.824	792.091	1.274.410

**20.06.2012 - 30.04.2019 Tarihleri Arasında Düzenlenen Yatırım Teşvik Belgelerinin
Bölgelere Göre Dağılımı**

Bölgesi	Belge Adedi	Sabit Yatırım (Milyon TL)	İstihdam
1. Bölge	12.117	304.007	488.666
2. Bölge	6.075	128.119	185.164
3. Bölge	5.038	171.722	141.251
4. Bölge	4.131	64.137	112.246
5. Bölge	3.351	37.848	112.680
6. Bölge	3.990	33.000	228.588
Muhtelif bölgeler	122	53.258	5.815
TOPLAM	34.824	792.091	1.274.410

**20.06.2012 - 30.04.2019 Tarihleri Arasında Düzenlenen Yatırım Teşvik Belgelerinin
Destekleme Sınıfına Göre Dağılımı**

Destekleme Sınıfı	Belge Adedi	Sabit Yatırım (Milyon TL)	İstihdam
BÖLGESEL	14.387	218.753	721.440
BÜYÜK ÖLÇEKLİ	101	68.762	35.751
GENEL	15.633	232.111	221.769
ÖNCELİKLİ	4.647	121.710	278.825
STRATEJİK YATIRIMLAR	56	150.755	16.625
TOPLAM	34.824	792.091	1.274.410

Nisan 2018 ve Nisan 2019 Yıllarında Düzenlenen Yatırım Teşvik Belgelerinin Karşılaştırılması

Bölgesi	2019*			2019 / 2018 Değişim (%)		
	Belge Adedi	Sabit Yatırım (Milyon TL)	İstihdam	Belge Adedi	Sabit Yatırım (Milyon TL)	İstihdam
1. Bölge	668	17.445	19.652	-20	-48	-45
2. Bölge	230	6.401	9.106	-40	-10	-38
3. Bölge	195	9.736	7.164	-32	115	-7
4. Bölge	150	3.168	6.272	-30	-21	-48
5. Bölge	93	1.270	5.720	-45	-50	-22
6. Bölge	203	1.113	15.740	-33	-36	-14
Muhtelif Bölgeler	2	1.084	500	-75	-58	456
TOPLAM	1.541	40.217	64.154	-30	-28	-33

SON DÖNEMDE YAPILAN ÖNEMLİ DEĞİŞİKLİKLER

ETUYS SİSTEMİ ve YETKİLENDİRME

- E-TUYS Sistemi 2 Temmuz 2018 tarihi itibarıyla uygulanmaya başlanmıştır.
- İşlemler firmanın yetkilendireceği bir veya birkaç kişi tarafından e-imza ile tamamen elektronik olarak yürütülmektedir.

ÖNEMLİ DEĞİŞİKLİKLER

- ✓ Orta – Yüksek Teknolojili Yatırımlara 1., 2. ve 3. Bölgede 4. Bölgeye sağlanan bölgesel desteklerin sağlanması.

YÜKSEK TEKNOLOJİLİ YATIRIM KONULARI	ORTA YÜKSEK TEKNOLOJİLİ YATIRIM KONULARI
Eczacılıkta ve tıpta kullanılan kimyasal ve bitkisel kaynaklı ürünlerin imalatı	Kimyasal madde ve ürünlerin imalatı
Büro, muhasebe ve bilgi işlem makineleri imalatı	Makine ve teçhizat imalatı
Radyo, televizyon, haberleşme teçhizatı ve cihazları imalatı	Elektrikli makine ve cihazların imalatı
Tıbbi aletler; hassas ve optik aletler ile saat imalatı	Motorlu kara taşıtları ana ve yan sanayi
Hava ve uzay taşıtları imalatı	Demiryolu ve tramvay lokomotifleri ile vagonlarının imalatı
	Motosiklet imalatı
	Sakat taşıyıcıları imalatı
5. BÖLGEYE SAĞLANAN BÖLGESEL DESTEKLER SAĞLANIR	4. BÖLGEYE SAĞLANAN BÖLGESEL DESTEKLER SAĞLANIR

FAİZ DESTEĞİ

- Bölgesel teşvik uygulamaları kapsamında yapılacak yatırımlarda proje bazında sağlanacak faiz desteği tutarları 3 üncü, 4 üncü, 5 inci ve 6 ncı bölgelerde sırasıyla bir milyon, bir milyon iki yüz bin, bir milyon dört yüz bin ve bir milyon sekiz yüz bin Türk Lirasına çıkarılmıştır.

- ✓ **İmalat** sanayine yönelik (US 97 Kodu:15-37) yatırım teşvik belgeleri kapsamında, 1/1/2017 ile 31/12/2019 tarihleri arasında gerçekleştirilecek yatırım harcamaları için ilave destek sağlanması:
- Bina-inşaat harcamalarında KDV iadesi sağlanmaktadır,
- Bölgesel, büyük ölçekli ve stratejik teşvik uygulamaları kapsamında vergi indirimi desteğinde uygulanacak yatırıma katkı oranları her bir bölgede geçerli olan yatırıma katkı oranına 15 puan ilave edilmek suretiyle, kurumlar vergisi veya gelir vergisi indirimi tüm bölgelerde yüzde yüz oranında ve yatırıma katkı tutarının yatırım döneminde yatırımcının diğer faaliyetlerinden elde ettiği kazançlarına uygulanacak oranı yüzde yüz olmak üzere uygulanmaktadır.

Öncelikli Yatırım Konuları Arasına Eklenen Yatırımlar

- Lisanslı depoculuk yatırımları,
- Nükleer enerji santrali yatırımları,
- Araştırma ve referans laboratuvarı, tüketici güvenliği ve enfeksiyon hastalıkları referans laboratuvarı, ilaç ve tıbbi cihaz analiz ve kontrol laboratuvarı ile deney hayvanları üretim test ve araştırma merkezi birimlerinin yer aldığı laboratuvar kompleksi yatırımları,
- Asgari 5 milyon TL tutarındaki 25 dekar ve üzeri yurtiçinde üretilen sera teknolojilerini de ihtiva eden otomasyona dayalı (bilgisayar kontrollü iklimlendirme, sulama, gübreleme ve ilaçlama sistemi ihtiva eden) sera yatırımları,
- Asgari 5.000 büyükbaş kapasiteli süt yönlü entegre hayvancılık yatırımları ile komple yeni veya tevsi niteliğindeki asgari 10.000 büyükbaş kapasiteli et yönlü entegre hayvancılık yatırımları,
- Asgari 5 milyon TL tutarındaki atık geri kazanım yatırımları ve/veya asgari 5 milyon TL tutarındaki bertaraf tesisi yatırımları,
- Asgari 5 milyon TL tutarındaki 100 kişi ve üzeri kapasiteli yaşlı ve/veya engelli bakım merkezleri ve esenlik tesisi (wellness) yatırımları,
- Orta- Yüksek Teknolojili yatırımlar kapsamında gerçekleştirilecek asgari 500 milyon TL tutarındaki yatırımlar.

Tekstil ve Dokuma Yatırımları

- Dokuma yatırımlarında kapasite artırıcı mahiyetteki yatırımlar 5 milyon TL'nin üzerinde olması şartıyla sadece genel teşvik sisteminden ve modernizasyon cinsindeki yatırımlar bölgesel desteklerden yararlanmakta iken yapılan düzenleme ile yatırım cinsi farkı olmaksızın gerçekleştirilecek dokuma yatırımlarının İstanbul ili hariç olmak üzere, Kararda belirtilen asgari yatırım tutarının karşılanması şartıyla (1 inci ve 2 nci bölgelerde asgari 2 milyon TL, 3 üncü, 4 üncü ve 5 inci bölgelerde asgari 1 milyon TL ve 6 ncı bölgede asgari 500 bin TL) bölgesel olarak desteklenmesi sağlanmaktadır. Ayrıca, genel teşvik sisteminden yararlanmak için aranan asgari yatırım tutarları düşürülmüştür.
- Tekstil ürünleri imalatı yatırımlarında aranan asgari yatırım tutarları revize edilmiştir. Tekstilin aprelenmesi konusunda komple yeni yatırımlar için 10 Milyon TL, tevsi yatırımlar için 5 Milyon TL ve diğer yatırım cinsleri için 2 Milyon TL; apreleme yatırımları haricindeki diğer yatırım konularında ise 2 milyon TL yatırım gerçekleştirilmesi durumunda söz konusu yatırımlar bölgesel teşvik sistemi kapsamında desteklenebilmektedir.

Sera Yatırımları

- Ülkemiz seracılık üretiminde doğal afet, sel vb. riskler dolayısıyla yaşanabilecek gıda arzı güvenliği sorunlarını önlemek ve dolayısıyla tarımsal ürünlerde meydana gelebilecek ani fiyat artışlarını veya fiyat dalgalanmalarını en aza indirmek amacıyla sera yatırımlarının teşvik edilmesi için belirlenen kriterler revize edilmiştir. Bu çerçevede;
- Öncelikli yatırım konuları arasında belirtilen sera yatırımlarında yatırım tutarı 5 Milyon TL ve asgari kapasite 25 dekar olarak belirlenmiştir.
 - Bölgesel kapsamda desteklenen sera yatırımlarında da kapasiteler revize edilmiş ve 1. ve 2. Bölgelerde 40 dekar olan kapasite şartı 20 dekar, 3. Bölgede 20 dekar olan kapasite 10 dekar olarak değiştirilmiştir.

Süre Uzatımı ve Tamamlama Vizesi

- Belgede kayıtlı orijinal sürede yatırımını tamamlayamayan yatırımcılara, Bakanlığımıza müracaat etmeden belgede kayıtlı sürenin yarısı kadar daha otomatik olarak uzatılması sağlanmıştır.
- Genel teşvik sisteminden düzenlenen enerji yatırımlarının tamamlama vizesi işlemlerinin geçici kabul belgesi ve asgari sabit yatırım tutarının gerçekleştirildiğine dair hazırlanacak YMM raporuyla yapılması imkanı getirilmiştir.

PROJE BAZLI TEŞVİK SİSTEMİ

Yasal Dayanak

- Yürürlükte bulunan mevcut teşvik sistemine ilaveten, belirli yatırımların proje bazında desteklenmesi ile ilgili olarak **6745 sayılı Yatırımların Proje Bazında Desteklenmesi ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun** 7 Eylül 2016 tarihinde yürürlüğe girmiştir.
- **Yatırımlara Proje Bazlı Devlet Yardımı Verilmesine İlişkin 2016/9495 sayılı Karar** 26 Kasım 2016 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

Amaç

- Ülkemizin mevcut durumda veya gelecekte ortaya çıkabilecek kritik ihtiyaçlarını karşılayabilecek,
- Arz güvenliğini sağlayabilecek,
- Dışa bağımlılığı azaltabilecek,
- Teknolojik dönüşümü gerçekleştirecek,
- Yenilikçi, Ar-Ge yoğun ve katma değeri yüksek belirli büyüklükteki **yatırım projelerinin proje bazlı olarak özel destek mekanizmaları ile** desteklenmesidir.

Destek Unsurları

Vergisel Destekler

KDV İstisnası

Gümrük Vergisi Muafiyeti

Vergi İndirimi veya İstisnası

KDV İadesi

İstihdam Destekleri

Sigorta Primi İşveren Hissesi Desteği

Gelir Vergisi Stopajı Desteği

Nitelikli Personel Desteği

Finansman Destekleri

Enerji Desteği

Faiz Desteği

Sermaye Katkısı

Yatırım Yeri İle İlgili Destekler

Altyapı Desteği

Yatırım Yeri Tahsisi

Diğer Destekler

İzin, Tahsis, Ruhsat, Lisans ve Tescil Kolaylığı veya İstisnası

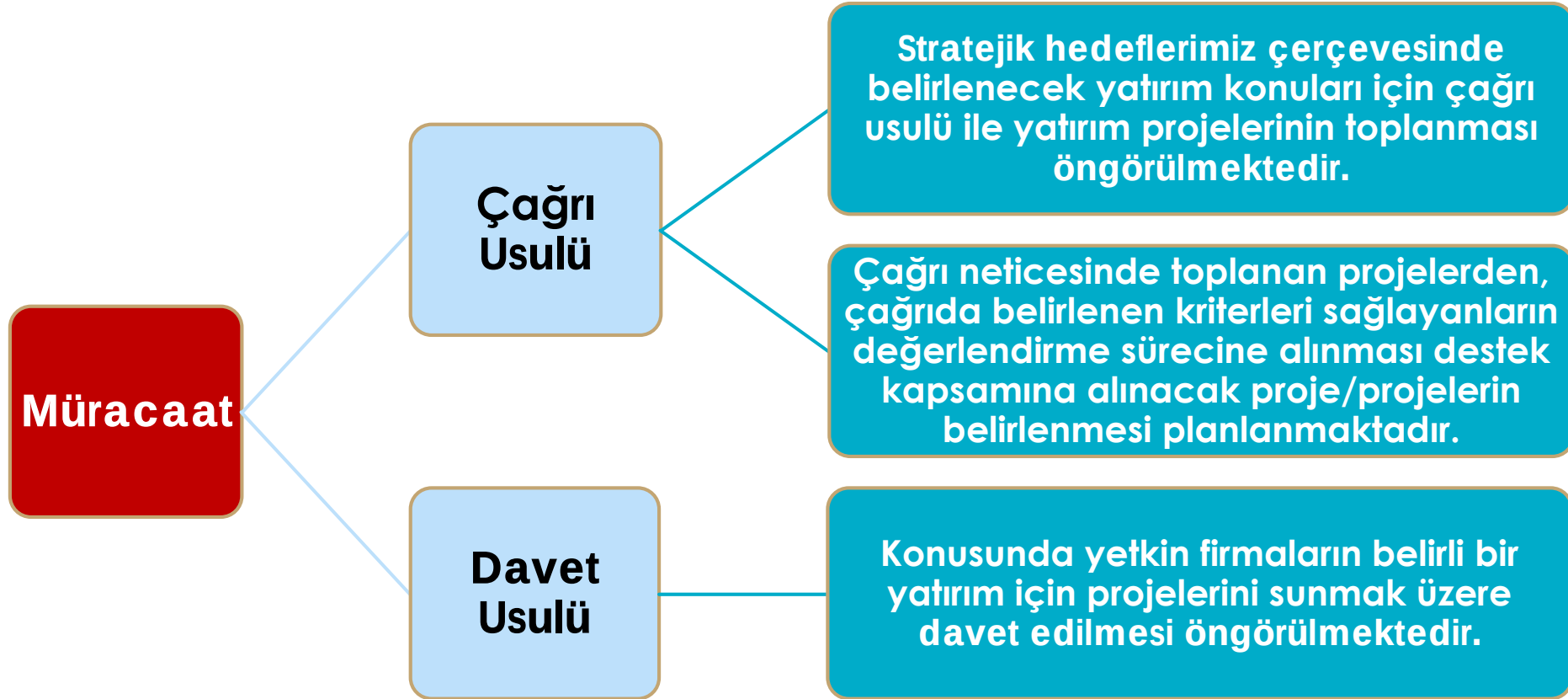
Kamu Alım Garantisi

Muhtemel Yatırım Konuları

- Yenilenebilir enerji üretim teknolojileri
- Cevhere dayalı entegre metalürji tesisleri
- Petrokimya
- Sağlık teknolojileri (Tıbbi cihaz, ilaç v.b.)
- Ulaştırma teknolojileri, Tarım Teknolojileri
- Savunma sistemleri, uzay ve havacılık teknolojileri
- Biyoteknoloji, nanoteknoloji, bilişim ve haberleşme teknolojileri, vb.

Müracaat Toplama

Süreç

CAZİBE MERKEZLERİ PROGRAMI

CAZİBE MERKEZLERİ PROGRAMI KAPSAMINDAKİ İLLER

Destek Kapsamı ve Koşulları

- Program kapsamında **31 Aralık 2020** tarihine kadar yapılacak olan müracaatlar değerlendirilecektir.
- İmalat sanayi yatırımları için:
 - Tunceli, Bayburt, Ardahan, Gümüşhane, Iğdır ve Erzincan illerinde **2 milyon TL**
 - Hakkari, Bingöl, Kars, Siirt, Bitlis, Muş ve Şırnak illerinde **4 milyon TL**
 - Ağrı, Batman, Elazığ, Adıyaman, Erzurum, Malatya, Mardin, Van, Diyarbakır ve Şanlıurfa illerinde **5 milyon TL**.
- Çağrı merkezi yatırımları için asgari **200 kişilik istihdam**
- Veri merkezi yatırımları için asgari **5.000 m2 beyaz alan**

CAZİBE MERKEZLERİ PROGRAMI

Destek Unsurları		Destek Oran ve Süreleri	
KDV İstisnası		✓	
Gümrük Vergisi Muafiyeti		✓	
Vergi İndirimi (%)	Yatırıma Katkı Oranı (%)	90	50 (OSB’de %55)
Sigorta Primi İşveren Hissesi Desteği		10 yıl (OSB’de 12 yıl)	
Yatırım Yeri Tahsisi		✓	
Faiz Desteği	İç Kredi	7 Puan	Azami 1.800.000 TL
	Döviz / Dövizle Endeksli Kredi	2 Puan	
Sigorta Primi İşçi Hissesi Desteği		10 yıl	
Gelir Vergisi Stopajı Desteği		10 yıl	
KDV İadesi		İmalat Sanayi Yatırımları kapsamında 2017 ve 2018 yılları içerisinde gerçekleştirilen bina-inşaat harcamaları esnasında yüklenilen KDV için.	
Enerji Desteği		% 30; azami 3 yıl, yatırım tutarının % 25’i, 10 milyon TL	

DENİZCLİK SEKTÖRÜNE SAĞLANAN DESTEKLER

Gemi İnşa Yatırımları

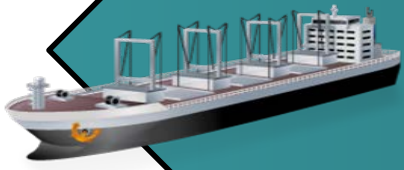
Küresel ticarete üretmek artık tek başına yeterli değildir. Üretilen mal ya da hizmet her ne olursa olsun; alıcılara en çabuk, en güvenilir ve en ekonomik şekilde ulaştırılması ve pazarlanması gerekmektedir.

Bu bağlamda, gerek sanayi ham maddesini oluşturan yükleri bir seferde büyük miktarlarda taşıyabilmesiyle gerekse diğer taşıma modlarına göre düşük maliyetiyle, deniz yoluyla yapılan taşıma küresel ticarete en fazla tercih edilen yöntemdir.

Bu çerçevede, Bakanlığımızca denizcilik sektörünün desteklenmesine önem verilmektedir. Yatırım teşvik sisteminde başka hiçbir sektörde olmayan ürün bazında destekleme sadece gemi inşa yatırımları için sağlanmaktadır.

Denizcilik Sektöründe Teşvik Uygulamaları

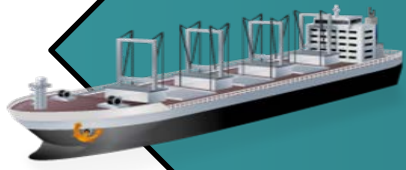
Gemi inşa yatırımları

Genel Teşvik Sistemi kapsamında desteklenmektedir;

- KDV istisnası,
- Gümrük vergisi muafiyeti,
- Sigorta primi işveren hissesi desteği (18 ay).

Denizcilik Sektöründe Teşvik Uygulamaları

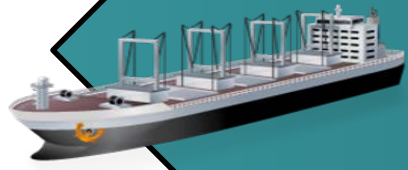
Denizyolu ile yük veya yolcu taşımacılığına yönelik yatırımlar

Öncelikli Yatırım Konuları arasında yer almaktadır ve 5. bölge destek unsurlarından faydalandırılmaktadır.

- KDV istisnası,
- Gümrük vergisi muafiyeti,
- Vergi indirimi (%80, YKO %40),
- Sigorta primi işveren hissesi desteği (7 yıl),
- Faiz desteği (Azami 1.4 Milyon TL).

Denizcilik Sektöründe Teşvik Uygulamaları

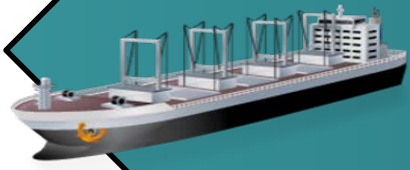

Liman ve liman hizmetleri yatırımları

- Asgari 200 milyon TL sabit yatırım tutarını sağlaması durumunda Büyük Ölçekli Yatırımlar, asgari 5 milyon TL sabit yatırım tutarını sağlaması durumunda Bölgesel Teşvik Sistemi kapsamında desteklenmektedir;
 - KDV istisnası,
 - Gümrük vergisi muafiyeti,
 - Vergi indirimi,
 - Sigorta primi işveren hissesi desteği,
 - Faiz Desteği,
 - Yatırım Yeri Tahsis.

Denizcilik Sektöründe Teşvik Uygulamaları

Yat limanı ve marina yatırımları

Asgari 5 milyon TL sabit yatırım tutarını sağlaması durumunda Bölgesel Teşvik Sistemi kapsamında desteklenmektedir;

- KDV istisnası,
- Gümrük vergisi muafiyeti,
- Vergi indirimi,
- Sigorta primi işveren hissesi desteği,
- Faiz desteği,
- Yatırım Yeri Tahsisi.

TEŞEKKÜRLER

Dr. Mehmet Yurdal ŞAHİN
Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğü
Genel Müdür v.